

Program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego w zakresie miasta Reszel

- Gotycka plebania nr 1 przy ulicy Słowackiego
- Gotycka baszta przy ul. Kraszewskiego
- Barokowy klasztor Sióstr Misjonarek
- Barokowy kościół filialny Św. Jana Chrzciciela
- Barokowa plebania nr 9 i 11 przy ulicy Słowackiego
- Ratusz - odbudowany w stylu klasycystycznym w latach 1815 - 1816 na starych fundamentach (po pożarze w 1806 roku). Jest usytuowany w środku rynku.

Miasto Reszel w swojej starej części zachowało średniowieczny układ ulic (prostopadłe uliczki, usytuowane wokół kwadratowego rynku), jak również pozostałości dawnych murów obronnych.

Środowisko przyrodnicze

Obszar gminy położony jest na obszarze Pojezierza Mrągowskiego. Mezoregion ten wchodzi w skład makroregionu Pojezierza Mazurskiego. Wraz z Pojezierzami Południowobałtyckimi jest on częścią około bałtyckiej strefy pojeziernej. Jest to teren o charakterze falistym, lokalnie pagórkowatym i nachylony jest w kierunku północno - zachodnim.

Użytki rolne zajmują około 92,9% powierzchni gminy. Przeważają wśród nich grunty orne (65,5% powierzchni gminy). Znaczny jest udział łąk, który stanowi 14,5% powierzchni gminy. Lesistość gminy jest niska - wynosi około 15,5%. Lasy skupiają się głównie wzdłuż rynny Mrągowskiej.

Obszar gminy znajduje się niemal całkowicie w dorzeczu rzeki Guber, dopływie Łyny.

Infrastruktura drogowa

Przez Reszel przebiegają drogi zapewniające połączenia z sąsiednimi większymi miejscowościami regionu:

- droga 590 Barciany - Reszel - Biskupiec
- droga 597 Lutry – Reszel
- droga 594 Kętrzyn – Reszel - Bisztynek

Strefa gospodarcza

Wśród podmiotów Gospodarki Narodowej dominuje sektor prywatny – 363 podmioty, co stanowi 92,37% ogółu, sektor publiczny stanowi 7,63%.

Jednostka terytorialna	Rodzaje podmiotów gospodarki narodowej	Lata	Jednostka miary	Wartość
Reszel - miasto	podmioty gospodarki narodowej ogółem	2012	jed.gosp.	393
Reszel - miasto	sektor publiczny - ogółem	2012	jed.gosp.	30

Program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego w zakresie miasta Reszel

Reszel - miasto	sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	2012	jed.gosp.	19
Reszel - miasto	sektor prywatny - ogółem	2012	jed.gosp.	363
Reszel - miasto	sektor prywatny - spółki handlowe	2012	jed.gosp.	4
Reszel - miasto	sektor prywatny - spółdzielnie	2012	jed.gosp.	4
Reszel - miasto	sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	2012	jed.gosp.	16

Struktura zatrudnienia wg stanu na 31.12.2012 r.:

Wyszczególnienie	Liczba osób
Pracujący ogółem	926
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11
Przemysł i budownictwo	444
Handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja	92
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa nieruchomości oraz pozostałe usługi	379

Ludność

Rok	Liczba mieszkańców
1996	5722
2006	5095
2012	4896

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 1.281,68 osoby na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet. Na koniec 2012 roku 2555 osób (52,19) stanowiły kobiety a 2341 (47,81%) mężczyźni.

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 31,1% do 15,2%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 56,5% do 65,1%, natomiast udział starszych ludzi z 12,4% do 19,7%. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	1778	745	31,1	15,2
produkcyjny	3230	3211	56,5	65,6
poprodukcyjny	714	940	12,4	19,2
Ogółem	5722	4896	100,0	100,0

Najwięksi pracodawcy w mieście

- Rema S.A.,

Program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego w zakresie miasta Reszel

- Mebelplast S.A.
- Zespół Opieki Zdrowotnej
- Urząd Gminy w Reszlu
- instytucje oświatowe Gminy Reszel SP3 i Gimnazjum Nr 1
- instytucje kultury
- Zespół Szkół im. M Rataja

Stowarzyszenie, związki, organizacje pozarządowe działające na terenie miasta:

- Stowarzyszenie Kulturalne „ZAMEK”
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Stowarzyszenie „ABSOLWENT”
- Stowarzyszenie „POMOCNA DŁOŃ”
- Motoklub Reszel
- Reszelski Klub Sportowy „Orlęta – Rema”
- LUKS „Orlik” Reszel
- Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie „Żyj Twórczo”
- Stowarzyszenie kulturalne „Reszelanie”
- Reszelskie Stowarzyszenie Kulturalne „Ożywić Przestrzeń”
- Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „RE-AKCJA” w Reszlu
- Stowarzyszenie Przyjaciół Klasztoru w Reszlu
- Związek Ukraińców w Polsce, Koło w Reszlu
- Zarząd Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Reszlu
- Związek Sybiraków Region Warmińsko-Mazurski, Zarząd Kętrzyn

Gmina Reszel znalazła się w niekorzystnym położeniu społeczno-ekonomicznym. Bardzo wysokie bezrobocie, zastój gospodarczy, stagnacja na rynku pracy, wzrastająca liczba osób i rodzin żyjących na pograniczu ubóstwa wyznacza szczególną pozycję w ogólnym systemie wsparcia społecznego mieszkańców gminy. Dodatkowo niepokojącym jest fakt, że zjawisko długotrwałego bezrobocia dotyka coraz częściej ludzi młodych, kończących szkoły, czyli osób o największym potencjale możliwości życiowych i zawodowych. Sytuację komplikuje fakt, że aktywizacja tej grupy jest trudna, ponieważ wraz z wydłużającym się okresem przebywania bez pracy, spada jej mobilność i postępuje zagrożenie biedą i marginalizacją społeczną. Podstawowym problemem rynku pracy w gminie jest niski poziom wykształcenia samych bezrobotnych (głównie osób w wieku produkcyjnym) i niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb lokalnego rynku pracy. Niska skuteczność programów rynku pracy na rzecz długotrwale bezrobotnych pogłębia zjawisko dziedziczenia bezrobocia, degradację świadczeniobiorców oraz pogłębiający się obszar ubóstwa.

Jednym z głównych zagrożeń, z którymi spotykają się mieszkańcy gminy są problemy związane z nadużywaniem substancji psychotropowych, zarówno legalnych jak i nielegalnych, takich jak alkohol, nikotyna itp. Mimo dużego zaangażowania i wiedzy na temat uzależnień wielu osób, instytucji oraz organizacji pozarządowych, nie można skutecznie realizować działań zapobiegawczych. W wyniku nadużywania alkoholu wzrasta przestępczość oraz agresja potęgująca zjawiska przemocy w rodzinach.

Na terenie Reszla występuje wiele negatywnych zjawisk społecznych. Najpoważniejszym

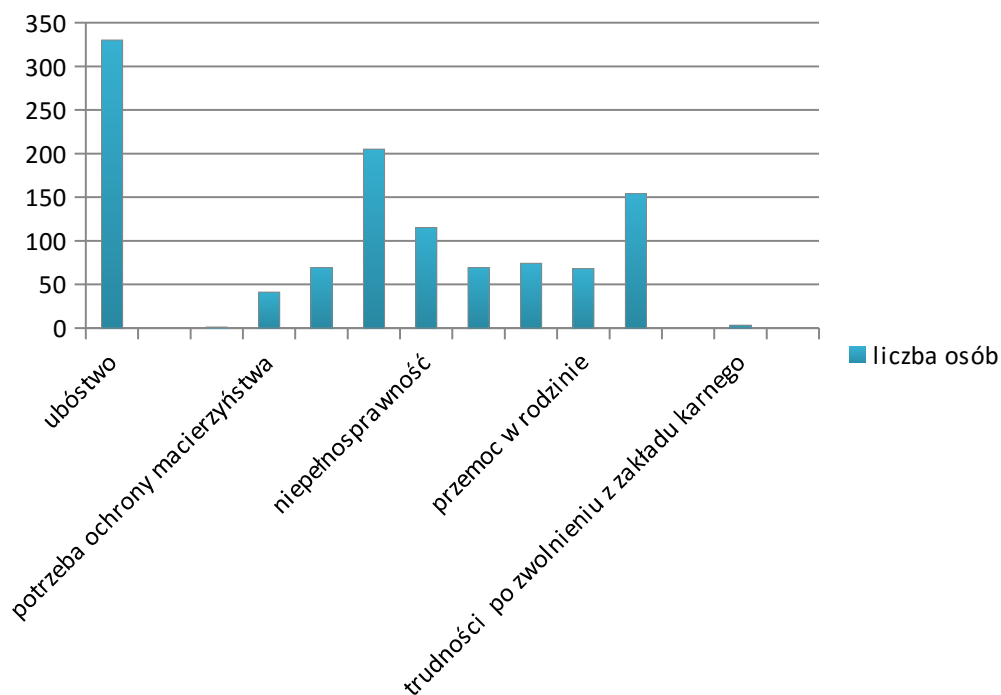
Program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego w zakresie miasta Reszel problemem społecznym na terenie miasta są ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność, które powoduje uzależnienie się od świadczeń pomocy społecznej i prowadzi do wykluczenia społecznego. W ciągu ostatnich lat widoczna jest tendencja rosnąca wśród osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia oraz niepełnosprawności. Coraz bardziej widoczne są problemy osób starszych. Dotyczy to głównie funkcjonowania tego środowiska na płaszczyźnie aktywności społecznej, w tym spędzania czasu wolnego, rozwijania własnych zainteresowań i integracji ze społeczeństwem. Osoby w wieku poprodukcyjnym w ograniczony sposób uczestniczą w życiu społecznym, nie pracują zawodowo i są zagrożeni wykluczeniem społecznym.

Osoby będące klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Reszlu objęte były pomocą z tytułu: ubóstwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, rodziny niepełnej, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz na skutek zdarzeń losowych.

Jest to grupa społeczna, która ze względu na swoją sytuację zdrowotną jest szczególnie narażona na ryzyko wykluczenia społecznego. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do wielu usług społecznych (występują bariery komunikacyjne i architektoniczne). Mieszkańcy miasta zagrożeni wykluczeniem społecznym wymagają wsparcia i stworzenia warunków do zwiększenia swojego uczestnictwa w życiu społecznym i integracji ze społeczeństwem.

W 2012r. w mieście 17,18% mieszkańców korzysta z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z MOPS:

W 2012 r. wśród 851 osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem

Program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego w zakresie miasta Reszel korzystania z pomocy Ośrodka są ubóstwo (565 osób), bezrobocie (416 osób) oraz niepełnosprawność (106 osób).

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców miasta korzystających z pomocy społecznej - 851	
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 404	
	Liczba mieszkańców miasta - 4896	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 901	
Źródło danych	Urząd Gminy w Reszlu	
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z pomocy społecznej</u> Ogólna liczba mieszkańców miasta	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{851}{4896} \times 100$	17,38
Obszar analizowany	$\frac{404}{901} \times 100$	44,84

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców na obszarze jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta, spełnia zatem kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

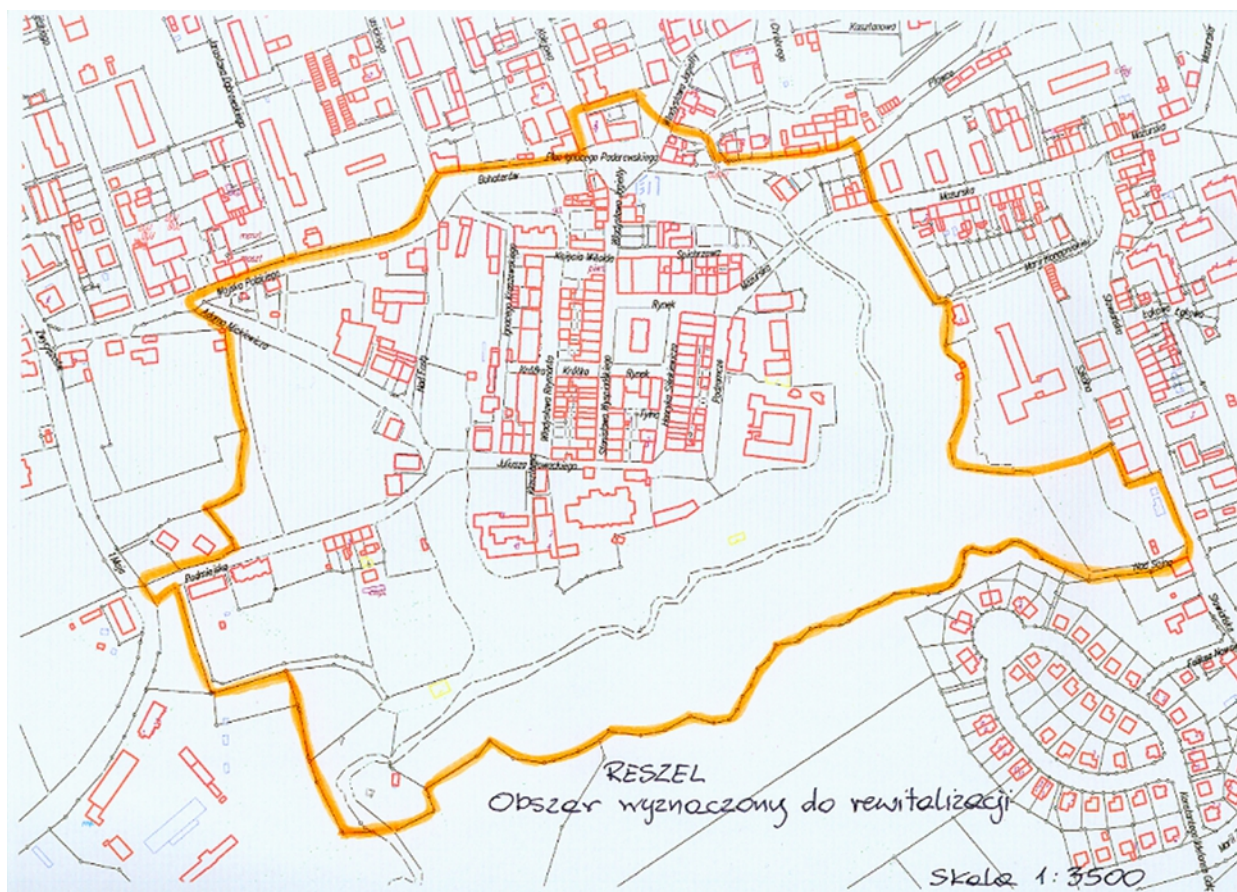
Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych w mieście – 628	
	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych na obszarze analizowanym – 110	
	Liczba mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym - 3211	
	Liczba mieszkańców obszaru analizowanego w wieku	

Program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego w zakresie miasta Reszel

	produkcyjnym - 545		
Źródło danych	Urząd Gminy w Reszlu		
Sposób obliczeń	<u>Liczba osób bezrobotnych</u> Liczba osób w wieku produkcyjnym		
Obliczenia			Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	<u>628</u> x 100 3211		19,56
Obszar analizowany	<u>110</u> x 100 545		20,18

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji

Obszar wymagający rewitalizacji na terenie Reszla obejmuje następujące ulice: Kraszewskiego, Księcia Witolda, Mickiewicza, Podmiejska, Podzamcze, Plac Ignacego Paderewskiego, Sienkiewicz, Spichrzowa, Słowackiego, Rynek, Wyspiańskiego, Krótka, Tylna, Reymonta, Jagielly (w części), Mazurska (w części), Kolejowa (w części), Nad Fosą.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 901 osób i stanowi 11,14% Gminy

Program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego w zakresie miasta Reszel miejsko-wiejskiej Reszel.

Powierzchnia obszaru 30 ha, powierzchnia miasta 381.ha oraz powierzchnia gminy miejsko-wiejskiej Reszel 17.870 ha.

Osoby korzystające z zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 47,47% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 17,52% bezrobotnych w całym mieście, stopa bezrobocia wynosi 20,18%.

Negatywne zjawiska społeczne występujące na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji: Obecnie obszar ten zamieszkuje 110 bezrobotnych. Bezrobocie jest długoterminowe. Wynika to ze słabego wykształcenia i niskich kwalifikacji tych osób. Osoby te nie posiadają motywacji do poszukiwania pracy. Najchętniej podejmują zatrudnienie w ramach prac społecznie – użytecznych (tzw. 40 godz.) i prac interwencyjnych oraz robót publicznych. W omawianym obszarze pozostają tzw. pustostany na prowadzenie działalności gospodarczej (zamykane są sklepy i placówki handlowe). W rodzinach zamieszkujących ten teren występują patologie społeczne szczególnie alkoholizm, trudności do przystosowania się do normalnego życia osób powracających z zakładów karnych. Brak aktywności społeczno-zawodowej prowadzi do ubóstwa (565 osób) i bezdomności. Zasoby mieszkaniowe zamieszkiwane przez te osoby są najczęściej w znacznym stopniu zdewastowane i wymagają wielu nakładów finansowych. Dodatkowym elementem występującym w tym miejscu jest to, że budynki są objęte ochroną Konserwatora Zabytków i wymagają dodatkowych nakładów przy wykonywanych pracach remontowych.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow jest zgodny z misją „Wzmocnienie wspólnoty samorządowej gminy Reszel poprzez rozwój funkcji turystycznej, rolniczej, sektora MSP oraz inwestycje w kapitał ludzki” oraz celami zawartymi w Strategii Rozwoju Gminy Reszel do 2020 roku:

- Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego,
- Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa,
- Podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy,
- Poprawa warunków zamieszkania w mieście i na obszarach wiejskich.

Lokalizacja
Reszel
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Wzrost kapitału ludzkiego poprzez rewitalizację części miasta Reszel
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
Projekt ma na celu podniesienie jakości życia zamieszkałych w części rewitalizowanej mieszkańców Reszla, poprzez aktywizację zawodową, społeczną, edukacyjną i zdrowotną osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. W rewitalizowanym obszarze mieszka wiele rodzin żyjących na skraju

ubóstwa, bez pracy i perspektyw na jej znalezienie, z rodzin patologicznych, wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ważnym elementem aktywizacji tych osób będzie stworzenie infrastruktury na potrzeby świadczenia usług umożliwiających przywrócenie do czynnego funkcjonowania w społeczeństwie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Narzędziami do walki z wykluczeniem społecznym będą projekty przeciwdziałające wykluczeniu poprzez aktywizację społeczno – zawodową pn.:

1) Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Spotkania z psychologiem, spotkania z animatorem społecznym, kącik internetowy, salon dyskusji społecznych, szkolenia zawodowe, zajęcia prozdrowotne, szkolenia z zakresu: (obsługi komputera, doradztwa zawodowego, ABC przedsiębiorczości, teoretyczna nauka zawodu w budynku przeznaczonym do tego celu przy ul. Podzamcze, praktyczna nauka zawodu, szkolenia językowe, warsztaty rękodziela regionalnego)

2) Utworzenie przedsiębiorstwa społecznego.

W ramach działań programowych, kolejnym celem jest również utworzenie podmiotu ekonomii społecznej – Spółdzielni Socjalnej.

3) Prace remontowo - konserwacyjne budynku MOK na cele aktywizacji społeczno - zawodowej.

W pomieszczeniach budynku MOK-u odbywać się będą działania związane z aktywizacją społeczną i zawodową osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania te w zależności od zadań prowadzić będą: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Reszlu i Miejski Ośrodek Kultury w Reszlu.

4) Adaptacja budynku przy ul. Podzamcze na praktyczną naukę zawodu.

Obiekt kiedyś pełnił funkcje hali warsztatowej byłego Zespołu Szkół w Reszlu. Budynek w całości zostanie zaadaptowany na praktyczną naukę zawodu osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania związane z praktyczną nauką zawodu prowadzić będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Reszlu.

5) Ułatwienie dostępu do budynku warsztatowego poprzez przebudowę ulicy Podzamcze.

Przebudowa prowadzącego do adaptowanego budynku na warsztaty praktycznej nauki zawodu ciągu komunikacyjnego w postaci ul. Podzamcze wraz z przyległym do ulicy parkingiem od strony ul. Słowackiego. Ulica ta jest również głównym ciągiem prowadzącym do funkcjonującego już w tym rejonie Ośrodka Dziennego Pobytu Osób

Niepelnosprawnych prowadzonego w chwili obecnej przez Stowarzyszenie HELPER z Olsztyna.

6) Kompleksowe interwencje rewitalizacyjne budynków o wartości architektonicznej wpisanych do rejestru zabytków.

Kompleksowe interwencje rewitalizacyjne dotyczą trzech budynków należących do wspólnot mieszkaniowych zlokalizowanych przy ul. Rynek 13, 22, 23 i jeden budynek należący do Gminy Reszel przy ul. Rynek 24. Wszystkie te budynki wpisane są do rejestru zabytków. Wspólnoty mieszkaniowe zadeklarowały, że będą realizowały te zadania. Działania związane z modernizacją w/w obiektów wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców i będą zapobiegały dalszej marginalizacji społecznej rodzin zamieszkujących te obiekty. Przyczyni się do ożywienia gospodarczego i przywrócenia centrum miasta podstawowych funkcji społecznych.

7) Rozwój przestrzeni publicznej poprzez przywrócenie funkcji integracyjnych i rekreacyjnych Parku Miejskiego i jego otoczenia.

Obszar ten wymaga pilnej naprawy i przywrócenia tego miejsca społeczności Reszla do celów kulturalnych, edukacyjnych, wypoczynku, rekreacji i sportu. Istnieje potrzeba zagospodarowania przestrzeni publicznej, nakierowanej na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadanie walorów funkcjonalnych i estetycznych z uwzględnieniem regionalnej tożsamości.

W/w zadania mają uchronić społeczność lokalną, dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze przed degradacją i wykluczeniem społecznym. Tym samym zwiększą się możliwości aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem a co za tym idzie możliwość samodzielnego znalezienia pracy, stworzenia nowych miejsc pracy, poprawy sytuacji materialnej wielu mieszkańców. Tworzenie programów ma na celu pobudzenie środowiska lokalnego do aktywności, wyjścia z apatii, pobudzenia procesu uczenia się i kształcenia, tym samym do podniesienia kwalifikacji zawodowych. To również umożliwienie zwiększenia oferty dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku.

W zwartej zabudowie nie ma miejsca na obszary zielone, miejsca do rekreacji i wypoczynku mieszkańców. Naturalną enklawą jest zachowany, naturalny obszar drzewostanu i zieleni stanowiący park miejski. Usytuowany w głębokim wąwozie rzeki Sajny, stał się jednym z piękniejszych tego typu miejsc w Polsce. Został założony w latach trzydziestych XX wieku. Posiada okazały obszar ekologiczny składający się z wielu gatunków starych drzew i krzewów oraz mikroklimat. Rewitalizacja parku miejskiego ma na celu podniesienie jakości życia i funkcjonowania mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ma umożliwić im poprawę jakości życia przede wszystkim w sferze rekreacyjnej i zdrowotnej. Aspekt zdrowotny jest istotny dla prawidłowego funkcjonowania w

społeczeństwie. Ludzie zdrowi, aktywni ruchowo mają większą chęć do życia, do realizacji celów oraz marzeń, dłużej pozostają aktywni zawodowo.

Wszelkimi warsztatami i działaniami dotyczącymi aktywizacji zawodowej zajmować się będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Reszlu i Miejski Ośrodek Kultury w Reszlu w zależności od zadań, przy współpracy i pomocy Gminy Reszel. Celem nadrzędnym tych wszystkich działań ma być przywrócenie do aktywnego życia zawodowego i społecznego jak największego grona osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przygotowanie ich do aktywnego życia w społeczeństwie oraz aktywnego życia zawodowego. Kolejnym celem jest również utworzenie podmiotu ekonomii społecznej – Spółdzielni Socjalnej wspieranej przez w/w podmioty.

Proces przemian społecznych, ekonomicznych i przestrzennych w zdegradowanej części miasta przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywróceniu ładu przestrzennego, ożywienia gospodarczego oraz odbudowy więzi społecznych. Potrzeba realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia wynika z aktualnych potrzeb społeczności lokalnej, misji wzmacniającej wspólnotę samorządową oraz inwestowania w kapitał ludzki. Wysoki poziom bezrobocia nakazuje prowadzenie działań zmierzających do poprawy i likwidowania barier sprzyjających powrotom na rynek pracy, podnoszenie kwalifikacji i umiejętności. Stworzenie bazy materialnej czyli narzędzi umożliwiających przywrócenie do czynnego funkcjonowania w społeczeństwie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym do funkcjonowania przyczyni się do ciągłości tego projektu. Kształtowanie rozwoju miasta stwarza możliwość aktywizacji społecznej w powiązaniu z ideą Międzynarodowego Stowarzyszenia Sieci Miast Cittaslow – Reszel miastem dobrego życia. To szansa na stworzenie w przestrzeni publicznej miejsc pracy i wypoczynku, a przy okazji poprawy estetyki grodu, ciągów komunikacyjnych, poprawy infrastruktury miejskiej i komunalnej. To dbałości o historyczne dziedzictwo kulturowe jak również zagospodarowanie i wykorzystanie terenów zieleni i rekreacji. Ważne jest uporządkowanie i przebudowa układu komunikacji kołowej w tym budowa parkingów (parking przyległy do ul. Podzamcze od strony ul. Słowackiego). Strefa ochrony konserwatorskiej „A” obejmuje szczególnie wartościowy obszar o zachowanej strukturze przestrzennej do bezwzględного zachowania. Miasto jako jedno z niewielu w Polsce zostało wpisane do agendy UNESCO – ICOMOS (Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków), dzięki posiadany zabytkom kultury materialnej.

Kompleksowa interwencja, która zakłada działanie w sferze społecznej, fizycznej i gospodarczej pozwoli przezwyciężyć sytuację kryzysową związaną z wykluczeniem społecznym dużej grupy mieszkańców miasta. Działając wielotorowo będzie można zaktywizować indywidualne jednostki i ich rodziny a ponadto realizując działania integracyjne umożliwić im „powrót do społeczeństwa”.

Rewitalizacja budynków wspólnot i Parku Miejskiego podniesie atrakcyjność tego obszaru. To z kolei przełoży się na ożywienie gospodarcze i przywrócenie centrum

miasta podstawowych funkcji społecznych. Życie społeczne będzie znów toczyło się w centrum co pozytywnie wpłynie na integrację osób wykluczonych z resztą społeczeństwa. Rewitalizacja budynku Urzędu Gminy pozwoli sprawnie i funkcjonalnie realizować działania na rzecz wszystkich mieszkańców, podejmować wyzwania związane z problemami społecznymi i przez to zapobiegać wykluczeniu społecznemu.

Zakres rzeczowy zadań:

1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadania do realizacji:

Spotkania z psychologiem:

w niezobowiązującej atmosferze, będzie można spotkać się i porozmawiać z psychologiem lub terapeutą. Spotkania zarówno indywidualne jak i sesje grupowe w zależności od przyjętego programu.

Spotkania z Animatorem społecznym:

spotkania z osobą, która ma najbliższy kontakt ze społecznością. Poznając mieszkańców szuka zasobów, które mogą się przydać do podejmowanych działań rewitalizacyjnych i reintegracyjnych na rzecz tychże mieszkańców. Poprzez bliski kontakt, często „face to face” poznaje potrzeby społeczności lokalnej i angażując poszczególnych mieszkańców szuka możliwości ich zaspakajania. W ramach tych działań mogą być poprowadzone: zajęcia tańca, zajęcia plastyczne, turnieje brydżowe i szachowe, wernisaże, koncerty, wystawy Fotograficzne i inne.

Kącik Internetowy:

Będzie możliwość skorzystania z komputera z bezpłatnym dostępem do Internetu. Nauka poruszania się po internecie.

Salon Dyskusji Społecznych:

W ramach Salonu Dyskusji Społecznych będą odbywać się spotkania mieszkańców z zaproszonymi politykami i lokalnymi działaczami, promujące szeroko rozumiany problem walki z wykluczeniem społecznym.

Szkolenia zawodowe - opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, (zadanie kompatybilne z już istniejącym w dawnej kolegiacie jezuitów przy ul. Podzamcze projektem Ośrodka Dziennego Pobytu Osób Niepełnosprawnych oraz mającym powstać tam Ośrodkiem dla osób z chorobami Alzheimer))

-Zajęcia prozdrowotne – zajęcia ruchowe w parku miejskim w Reszlu i jego

otoczeniu

-Szkolenia z zakresu:

- Obsługa komputera (uzyskanie odpowiedniego certyfikatu świadczącego o umiejętności obsługi komputera)
- Doradztwo zawodowe (cały proces związany z aplikowaniem na stanowisko pracy, CV, list motywacyjny, rozmowa kwalifikacyjna, trening wystąpień publicznych)
- ABC przedsiębiorczości (cały proces zakładania i realizowania działalności gospodarczej)
- Szkolenie teoretyczne z nauki zawodu
- Praktyczna nauka zawodu w przeznaczonym do rewitalizacji budynku przy ul. Podzamcze
- Szkolenia językowe
- Warsztaty rękodzieła, nawiązujące do tradycji regionalnych.

W/w działania z zakresu aktywizacji zawodowej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i prozdrowotnej koordynować będzie MOPS w Reszlu i MOK w Reszlu w zależności od zadań. W zależności od rodzaju zadania, w/w działania odbywać się będą w pomieszczeniach udostępnionych przez MOK w Reszlu, w zaadoptowanym na warsztaty budynku przy ul. Podzamcze oraz w Paku Miejskim i jego otoczeniu.

2. Utworzenie przedsiębiorstwa społecznego

W ramach działań programowych, kolejnym celem jest również utworzenie podmiotu ekonomii społecznej – Spółdzielni Socjalnej. Na potrzeby spółdzielni zostaną udostępnione pomieszczenia w MOK-u.

3. Adaptacja budynku przy ul. Podzamcze na praktyczną naukę zawodu.

Budynek dawnego kolegium jezuickiego /obecnie hala warsztatowa byłego Zespołu Szkół w Reszlu/ jest budynkiem zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków i jest własnością Gminy Reszel. W ramach adaptacji budynek wymaga kompleksowego przeprowadzenia remontu w celu przystosowania go do funkcji jaką ma spełniać (przystosowanie go dla osób niepełnosprawnych, wykonanie sanitariatów, wymiana instalacji sanitarnych, elektrycznych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, prace remontowo - konserwatorskie ścian elewacji, ścian wewnątrz budynku, ciągów komunikacyjnych wewnątrz budynku, dachu wraz z wymianą pokrycia dachowego, orynnowania, itp.).

Budynek w całości zostanie zaadaptowany na warsztaty mające na celu praktyczną naukę zawodu w zakresie ogólnobudowlanym (np. układanie glazury i terakoty, malowanie, murowanie, ręczne nakładanie gładzi gipsowej), stolarskim (np. obsługa maszyn stolarskich, wykonywanie mebli), szycia na maszynie. Zakupione zostaną maszyny, urządzenie, narzędzia i materiały niezbędne do praktycznej nauki zawodu. W warsztatach będą uczestniczyć osoby bezrobotne, osoby nie mogące znaleźć pracy a chcące zmienić swoje kwalifikacje zawodowe, osoby mające problem z podjęciem

decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu.

Utworzenie warsztatów będzie szansą dla wielu młodych ludzi do zdobycia praktycznych umiejętności. Obecnie wiele osób nie ma możliwości poznania zagadnień technicznych i nie szkoli zdolności manualnych ponieważ ich aktywność przenosi się do świata wirtualnego. Warsztaty pozwolą im nauczyć się w praktyce jak wykorzystywać narzędzia techniczne i miejmy nadzieję pozwoli wielu osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym odkryć drzemiące w nich umiejętności manualne do wykonywania zawodu budowlańca, stolarza czy umiejętności szycia na maszynie.

Piecze nad organizacją praktycznych zajęć nauki zawodu sprawował będzie MOPS w Reszlu, który posiada w tej materii konieczne doświadczenie organizując już w przeszłości w ramach różnych programów tego typu zajęcia.

4. Prace remontowo - konserwacyjne budynku MOK na cele aktywizacji społeczno - zawodowej.

Budynek MOK w Reszlu przy ul. Adama Mickiewicza wzniesiony na przełomie XIX i XX wieku stanowi własność Gminy Reszel, wpisany jest do rejestru zabytków i wymaga kompleksowego remontu (przystosowanie go dla osób niepełnosprawnych, wymiana instalacji sanitarnych, elektrycznych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, prace remontowo - konserwatorskie ścian elewacji, ścian wewnątrz budynku, ciągów komunikacyjnych wewnątrz budynku, dachu wraz z wymianą pokrycia dachowego, orynowania, itp.). Budynek ma spełniać wielorakie aspekty społeczno - kulturalne. W pomieszczeniach tego budynku odbywać się będą warsztaty i działania aktywizacyjne mające na celu przygotowanie i przywrócenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie do czynnego życia zawodowego. Wiele osób zamieszkujących obszar rewitalizowany miasta Reszel to ludzie będący często w trudnej sytuacji życiowej, bez pracy, perspektyw na jej zdobycie, często zmęczonych życiem, zamykających się w swoich domostwach, nie uczestniczących w życiu codziennym naszego miasta. W budynku MOK-u będą odbywać się warsztaty i działania z zakresu: spotkania z psychologiem, spotkania z animatorem społecznym, nauka obsługi komputera, doradztwo zawodowe (cały proces związany z aplikowaniem na stanowisko pracy, CV, list motywacyjny, rozmowa kwalifikacyjna, trening wystąpień publicznych), ABC przedsiębiorczości, szkolenia językowe, warsztaty rękodzieła nawiązujące do tradycji regionalnych mające na celu poprawę zdolności manualnych osób, zajęcia teoretycznej nauki zawodu (praktyczne w zadaniu - Adaptacja budynku przy ul. Podzamcze na praktyczną naukę zawodu).

W budynku MOK-u zostaną również udostępnione pomieszczenia dla mającego powstać przedsiębiorstwa społecznego.

5. Kompleksowe interwencje rewitalizacyjne budynków o wartości architektonicznej wpisanych do rejestru zabytków.

Rewaloryzacja, konserwacja i zabezpieczenie budynków o wartości architektonicznej wpisanych do rejestru zabytków w obrębie zespołu staromiejskiego przy ulicy Rynek w Reszlu. Modernizowane obiekty znajdują się przy ul. Rynek 13, Rynek 22, Rynek 23 oraz Rynek 24. Zakres modernizacji budynków: przy ul. Rynek 13 – naprawa dachu i elewacji, Rynek 22 - naprawa elewacji, Rynek 23 - naprawa dachu, Rynek 24 - naprawa dachu i drewnianego stropu nad pietrem.

Zakres prac do wykonania: zbitcie starych tynków w miejscach ich spękań, osuszanie zawilgoconych murów elewacji, naprawa izolacji pionowej budynków, uzupełnienie tynków nowymi tynkami renowacyjnymi, malowanie elewacji, naprawa drewnianych więźb dachowych, wymiana dachówki, wymiana orywnowania, naprawa stropu nad pietrem, itp.

Budynki przy ul. Rynek 13, 22 i 23 są to kamienice będące własnością wspólnot mieszkaniowych, które zadeklarowały, że będą realizowały zadania związane z rewitalizacją. Budynek przy ul. Rynek 24 jest własnością Gminy Reszel.

Budynki przy ul. Rynek 22 i 23 pełnią funkcje mieszkaniowo – usługowe (mieszkania na piętrze, usługi na parterze). Budynek przy ul. Rynek 13 w całości pełni funkcje mieszkaniową. Budynek przy ul. Rynek 24 pełni funkcję społeczną (siedziba Urzędu Gminy w Reszlu).

Działania związane z modernizacją obiektów wspólnot przy ul. Rynek 13, 22 i 23 wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców i zapobiegnie dalszej marginalizacji społecznej rodzin zamieszkujących te obiekty. Obecnie budynki te są w złym stanie technicznym (dachy i elewacje), straszą wyglądem, wizualnie odstraszać nie zachęcając do wejścia. Przez zły stan techniczny a co za tym idzie wizualny infrastruktury, mieszkańcy tych kamienic czują się wykluczeni tym, że muszą mieszkać w tak zaniedbanym miejscu.

Budynek przy ul. Rynek 24 to siedziba Urzędu Gminy w Reszlu, którego bardzo zły stan techniczny dachu oraz stropu nad piętrem powoduje, że budynek staje się mało funkcjonalny i ogranicza możliwości zarządzania. Rewitalizacja budynku przy ul. Rynek 24 pozwoli sprawnie i funkcjonalnie realizować działania na rzecz wszystkich mieszkańców, podejmować wyzwania związane z problemami społecznymi i przez to zapobiegać wykluczeniu społecznemu.

Podniesie się również atrakcyjność tych obiektów, poprawi estetyka i wygląd oraz zostaną zabezpieczone budynki, które są zabytkami, przed dalszą degradacją.

6. Ułatwienie dostępu do budynku warsztatowego poprzez przebudowę ulicy Podzamcze.

Poprawienie i przywrócenie walorów historycznych ulicy Podzamcze wraz z przyległym do niej parkingiem od strony ul. Słowackiego. Ul. Podzamcze jest głównym ciągiem komunikacyjnym prowadzącym do dawnej kolegiaty jezuitów w

budynkach której działa obecnie Ośrodek Dziennego Pobytu Osób Niepełnosprawnych, planowane jest utworzenie kolejnego Ośrodka tym razem dla osób z chorobą Alzheimera. Ośrodki te prowadzi obecnie Stowarzyszenie HELPER z Olsztyna.

W dawnej kolegiacie jezuitów znajduje się również budynek, który w ramach działań rewitalizacyjnych zostanie zaadaptowany na budynek praktycznej nauki zawodu dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przebudowa ulicy polegałaby na wymianie nawierzchni ulicy i parkingu z trylinki na kostkę granitową (pow. ok. 1000 m²), wykonanie chodników z płyt granitowych (ok. 480 m²) wykonanie nawierzchni z brukowca kamiennego (ok. 250 m²) oraz uzbrojeniem terenu (kanalizacja deszczowa ok. 200 mb).

Ulica Podzamcze jest własnością powiatu kętrzyńskiego, który zadeklarował się do zawarcia porozumienia w przypadku realizacji zadania.

7. Rozwój przestrzeni publicznej poprzez przywrócenie funkcji integracyjnych i rekreacyjnych Parku Miejskiego i jego otoczenia.

Reszel zachował średniowieczne urbanistyczne dziedzictwo kulturowe. W zwartej zabudowie praktycznie nie ma miejsca na obszary zielone, miejsca do rekreacji i wypoczynku mieszkańców. Naturalną enklawą jest zachowany, naturalny obszar drzewostanu i zieleni stanowiący park miejski. Usytuowany w głębokim wąwozie rzeki Sajny, stał się jednym z piękniejszych tego typu miejsc w Polsce. Został założony w latach trzydziestych XX wieku. Posiada okazały obszar ekologiczny składający się z wielu gatunków starych drzew i krzewów oraz unikalnego mikroklimatu.

Obszar ten wymaga pilnej naprawy i przywrócenia tego miejsca społeczności Reszla do celów kulturalnych, edukacyjnych, wypoczynku, rekreacji i sportu. Istnieje potrzeba zagospodarowania przestrzeni publicznej, nakierowanej na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadanie walorów funkcjonalnych i estetycznych z uwzględnieniem regionalnej tożsamości. Będzie on stanowił doskonałą ekologiczną ścieżkę edukacyjną dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, zagrożonych wykluczeniem społecznym, wyznaczone zostaną oświetlone ciągi pieszo-rowerowe, miejsca spotkań rodzinnych, place zabaw dla dzieci, stanowiska do rekreacji i fitnessu.

W wyniku podjętej interwencji rewitalizacyjnej nastąpi uporządkowanie terenu, modernizacja istniejących alejek z ewentualną przebudową układu ścieżek, wykonanie ścieżek dydaktyczno – przyrodniczych wraz z tablicami informacyjnymi, wykonanie oświetlenia parkowego, monitoring , odtworzenie ławek i układu ścieżek w amfiteatrze Parku Miejskiego, modernizacja istniejących dojazdów od strony ulicy Podmiejskiej i Słowiańskiej oraz dojść do parku, modernizacja istniejących w parku mostków, wykonanie elementów małej architektury: ławki, stoliki parkowe , kosze na śmieci itp., wykonanie placu zabaw, fitness parku

Zmodernizowane zostaną istniejące dojazdy i dojścia do parku w tym modernizacja terenu przyległego do parku od strony ulicy Słowiańskiej będącego tzw.

„języczkiem” parku gdzie powstanie m.in. skate park, tor rowerowy, fontanna, miejsca rekreacji i wypoczynku, plac zabaw, urządzenia fitness.

Dużym problemem parku jest nieuregulowana sprawa wód opadowych oraz osuwające się skarpy, które podmywane przez wody opadowe ulegają osuwaniu się. W ramach działań rewitalizacyjnych zostaną również wykonane prace związane z zabezpieczeniem skarp przed ich osuwaniem się.

Modernizacja Parku i jego otoczenia przyczyni się do wzrostu aktywności społeczno – zawodowej i fizycznej osób wykluczonych społecznie w każdym przedziale wiekowym. Rewitalizacja parku przyczyni się do podniesienia rehabilitacji zawodowej, działań prozdrowotnych społeczności lokalnej. Wzrost aktywności fizycznej ma za zadanie przywrócić osoby wykluczone społecznie do życia społecznego, pobudzić je do działania, nauczyć systematyczności, wzmocnić fizycznie i psychicznie.

– Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
(PI 9i) – 600.000,00 zł
2. Utworzenie przedsiębiorstwa społecznego (9v) – 250.000,00 zł
3. Adaptacja budynku przy ul. Podzamcze na praktyczną naukę zawodu (PI 9b) – 2.650.000,00 zł
4. Prace remontowo - konserwacyjne budynku MOK na cele aktywizacji społeczno – zawodowej
(PI 9b) – 4.200.000,00 zł
5. Kompleksowe interwencje rewitalizacyjne budynków o wartości architektonicznej wpisanych do rejestru zabytków (PI 6c) – 1.300.000,00 zł
6. Ułatwienie dostępu do budynku warsztatowego poprzez przebudowę ulicy Podzamcze (PI 9b) – 1.200.000,00 zł
7. Rozwój przestrzeni publicznej poprzez przywrócenie funkcji integracyjnych i rekreacyjnych Parku Miejskiego i jego otoczenia (PI 9b) – 6.000.000,00 zł

Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

Głównym celem przedsięwzięcia będą działania polegające na aktywizacji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Stworzenie tym osobom warunków do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, zdobywania nowych umiejętności oraz poszerzanie wiedzy teoretycznej jak i praktycznej. Przywrócenie i zachowanie atrakcyjności zasobów przyrodniczych,

<p>stworzenie miejsc wypoczynku, sportu i rekreacji. Kolejnym celem jest zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego naszego miasta. Zintegrowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy estetyki i harmonii rewitalizowanej średniowiecznej przestrzeni naszego miasta.</p>
<p>Zakładane efekty przedsięwzięcia</p>
<p>Najważniejszym efektem realizowanego zadania będzie wzrost zatrudnienia wśród osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zaczepienie wśród tych osób cech które sprawią ich większą aktywności społeczną jak i zawodową. Zwiększy się atrakcyjność rewitalizowanego obszaru w sferze społecznej. Poprawi się stan techniczny obiektów jak i terenów rewitalizowanych. Zlikwidowane zostaną bariery dla osób niepełnosprawnych. Powstanie wiele elementów małej architektury. Proces przemian społecznych, ekonomicznych i przestrzennych w rewitalizowanej części miasta przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego, ożywienia gospodarczego oraz odbudowy więzi społecznych . Zlikwidowane zostaną również bariery dla osób niepełnosprawnych.</p>
<p>Beneficjent/Beneficjenci</p>
<p>Gmina Reszel, Wspólnoty Mieszkaniowe, MOK, MOPS, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej /OWES/, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne.</p>
<p>Jednostka zarządzająca/koordynująca</p>
<p>Gmina Reszel</p>
<p>Stan zaawansowania prac przygotowawczych</p>
<p>Na rewitalizowanym terenie obowiązuje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Zaadaptowano budynek dawnego kolegium jezuickiego na Środowiskowy Dom Dziennego Pobytu Osób Niepełnosprawnych przy ul. Podzamcze. Opracowywane są dokumentacje projektowe przez Gminę Reszel oraz wspólnoty mieszkaniowe. Stworzono Strategiczne dokumenty dla Gminy w postaci Strategii Rozwoju Gminy do roku 2025.</p>
<p>Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia</p>
<p>2016-2023</p>
<p>Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia</p>
<p>Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia 16.200.000,00 zł</p>
<p>Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
<p>Możliwe przedsięwzięcia komplementarne</p>